

Kuva 3. Arvokkaat luontotyyppi-kohteet Pajalassa, Kartanonseudulla ja Tahvolassa.

ID	33 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	1,4		
Lakistatus	Ei lainsäädännöllinen kohde; muu arvokas elinympäristö (lehto)		
Luontotyytit	Käenkaali-oravanmarjatyyppin (OMaT) tuore keskiravinteinen lehto, valtakunnallisesti vaarantunut (VU) luontotyyppi		
Kuvaus	<p>Lehto on kulttuurivaikutteinen, osin puistomainen, ja sen arvokkaiisiin piirteisiin kuuluvat lukuisat hyvin kookkaat koivut, kuuset, kilpikaarnamännyt, haavat ja puistolehmut (rinnankorkeusläpimitta 40–65 cm). Lisäksi kasvaa muutamia pensasmaisia metsälehmäksiä, pihlajaa, raitaa sekä vaahteran ja tammen taimia. Luontoarvoja nostavat myös lahot koivupötkelöt. Kuvion koillisrajalla avoimen ruderaattialueen laidalla kasvaa silmälläpidettävää (NT) musta-apilaa (<i>Trifolium spadiceum</i>) ja kuvion pohjoisosassa harvinaistunutta aholeinikkiä (<i>Ranunculus polyanthemos</i>). Muu kasvilajisto on luontotyyppille luonteenomaista, vaikkakin mukaan mahtuu myös kulttuurin seuralaisia. Runsaimpia lajeja ovat kielo, käenkaali, mustikka, ahomansikka, ahomatara, metsäkurjenpolvi, vadelma, lillukka, taikinamarja, valkovoikko, sormisara, metsäorvokki, kultapiisku (<i>Solidago virgaurea</i>), metsäkastikka, vuohen- ja karhunputki, huopaohdake, särmäkuisma (<i>Hypericum maculatum</i>), nurmitädyke (<i>Veronica chamaedrys</i>) ja sananjalka sekä kerros- ja metsäliekosamma. Kaakkoisosassa leviää huolestuttavasti haitallinen vieraslaji komealupiini. Kuvion läpi kulkee polkuja, ja se on tärkeä kaupungin viheralueena, etenkin virkistyskäytön kannalta.</p>		
Faunatican arvoluokka	III (paikallisesti arvokas)	Hallinnollinen arvoluokka (Söderman 2003)	D (paikallinen)

ID	34 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	0,1		
Lakistatus	Ei lainsäädännöllinen kohde; muu arvokas elinympäristö (vienansaraesintymä)		
Luontotyytit	Suurruohoniitty		
Kuvaus	Silmälläpidettävän (NT) ja Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuuluvan vienansaran (<i>Carex atherodes</i>) laaja esiintymä ojan varrella on ollut jo aiemmin tiedossa Järvenpään luontotietojärjestelmässä biotooppikuviokohtaisena kasviesiintymänä. Esiintymän tila on hyvä.		
Faunatican arvoluokka	III (paikallisesti arvokas)	Hallinnollinen arvoluokka (Söderman 2003)	D (paikallinen)

ID	35–37 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	yhteensä 0,5		
Lakistatus	Ei lainsäädännöllinen kohde; muu arvokas elinympäristö (kookkaita vaahteroita ja muita puita)		
Kuvaus	Pajalan kuntoradan puistossa kasvaa useita huomattavan kookkaita vaahteroita, siperianpihtoja ja puistolehmuksia. Rajatuilla alueilla puiden rinnankorkeusläpimitta on 20–40 cm. Osa puista on monirunkoisia. Vanhat puistopuut ovat usein onttoja tai osin lahoja, ja ne ovat merkittävä elinympäristö monimuotoiselle lahopuueliöstölle (Peuhu & Siitonen 2011). Lisäksi puut ovat arvokkaita kaupungin viherrakenteen kannalta sekä maisemallisesti tärkeitä.		
Faunatican arvoluokka	III (paikallisesti arvokas)	Hallinnollinen arvoluokka (Söderman 2003)	D (paikallinen)
			

ID	38 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	2,0		
Lakistatus	Metsälaki (rehevät lehtolaidut ja pienvesien välittömät lähiympäristöt) ja vesilaki (purot)		
Luontotyyppi	Käenkaali-oravanmarjatyyppin (OMaT) tuore keskiravinteinen lehto ja käenkaali-mesiangervotyyppin (OFiT) kostea runsasravinteinen lehto, valtakunnallisesti vaarantuneita (VU) luontotyyppisiä sekä savimaiden purot, valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi		
LAKU*-kriteeri	Vähintään 1 ha laajuiset, vesitaloudeltaan luonnontilaiset kosteat lehdot, joihin liittyy luonnontilaisen kaltaisina säilyneitä pienvesiä.		
METSO-valintaperuste	Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lehdolle tyypillistä lajistollista monipuolisuutta ja jotka sijaitsevat pienvesiympäristöissä. Luokka II		
Kuvaus	<p>Puronvarsilehto on sekapuustoinen ja eri-ikäisrakenteinen (kuusi, koivu, mänty, haapa pääpuulajeina ylikasvoksena ja alikasvoksena raitaa, pihlajaa ja harmaaleppää). Ylispuut ovat hyvin järeitä, rinnankorkeuslähimitaltaan 35–45 cm. Lahopuuta on kohtalaisen runsaasti aivan puron rannassa, muuten niukemmin. Lehto sijaitsee osin rinteessä, jonka yläosassa on tuoretta lehtoa ja alarinteessä, puron partaalla kosteaa lehtoa. Kenttäkerros on monilajinen. Huomionarvoisin laji on silmälläpidettävä (NT) korpipurmikka. Korpipurmikan esiintymä on ollut jo aiemmin tiedossa Järvenpään luontotietojärjestelmässä biotooppikuviokohtaisena kasviesiintymänä. Ylärinteen kenttäkerroksen runsaita lajeja ovat kiolo, käenkaali, sudenmarja, metsäkastikka, lillukka, valkovuokko, metsäkurjenpolvi, tesma ja ahomatara. Pensaskeroksessa kasvaa näsiä, vadelmaa, taikinamarjaa ja kuusamaa. Alempana rinteellä ja puron varrella kasvaa korpipurmikan lisäksi muitakin vaateliaita lajeja mm. mustakonnanmarjaa, lehtotähtimöä (<i>Stellaria nemorum</i>), suokelttoa, lehtopalsamia (<i>Impatiens noli-tangere</i>), koiranvehnää (<i>Elymus caninus</i>) ja melko harvinaista etelänhavusammalta (<i>Thuidium delicatulum</i>) sekä lisäksi vuohenputkea, jänönsalaattia, mesiangervoa, luhtalemmikkiä (<i>Myosotis scorpioides</i>), korpikaislaa, rönsyleinikkiä, korpikastikkaa (<i>Calamagrostis purpurea</i>), ojakellukkaa, rentukkaa ja rohtovirmajuurta (<i>Valeriana officinalis</i>) sekä palmusammalta (<i>Climacium dendroides</i>) ja isolehvasammalta (<i>Plagiomnium medium</i>). Pajut ja tuomi muodostavat puron varrella ryteikköjä. Kuvion eteläosassa kasvaa haitallista vieraslajia jättipalsamia (<i>Impatiens glandulifera</i>), joka uhkaa levitä koko kuviolle. Kuvion länsiosan halki rinteiden yläosassa kulkee leveä polku. Ihmisten liikkuminen ei kuitenkaan uhkaa kuvion arvokkainta osaa puron varressa. Koska kohteella on luonnontilainen tai siihen rinnastettava (Ohtonen ym. 2005) vesilain puron, kohde luokitellaan kansallisesti arvokkaaksi.</p>		
Faunatican arvoluokka	II (alueellisesti arvokas)	Hallinnollinen arvoluokka (Söderman 2003)	B (kansallinen)
			

*Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (Uudenmaan liitto 2012).

ID	39 ja 40 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	yhteensä 0,7		
Lakistatus	Metsälaki (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot)		
Luontotyypit	Luhtainen nevakorpi (LuNK) = sarakorpi (SK), valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) ja Etelä-Suomessa vaarantunut (VU) luontotyyppi		
Kuvaus	Kartanonseudun metsäalueen soistumat ovat olleet aiemmin tiedossa Järvenpään luontotietojärjestelmän huomionarvoisina kasviesiintyminä nro 48a ja 48b. Huomattava osa soistumista on märkää nevapintaa. Hieskoivuja ja kasvaa enimmäkseen reunoilla, pajuja myös keskustassa. Runsaita lajeja ovat jouhivihvilä, jokapaikan-, harmaa- ja luhtasara (<i>Carex nigra</i> , <i>C. canescens</i> , <i>C. vesicaria</i>), raate, kurjenjalka, ojasorsimo (<i>Glyceria fluitans</i>), punakoiso, viitakastikka, luhtakuirisammal, oka- ja haprarahkasammal (<i>Sphagnum squarrosum</i> , <i>S. riparium</i>) sekä korpikarhunsammal. Soistumien luonnontila on hyvä.		
Faunatican arvoluokka	III (paikallisesti arvokkaita)	Hallinnollinen arvoluokka	D (paikallinen)
		(Söderman 2003)	

ID	41 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	0,4		
Lakistatus	Metsälaki (rehevät lehtolaikut)		
Luontotyypit	Nuokkuhelmikkä-linnunhernetyypin (MeLaT) kuiva runsasravinteinen lehto, valtakunnallisesti erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi		
Kuvaus	<p>Pieni lehtolaikku rajoittuu Jäppilänkatuun ja asutukseen. Lehtoa on tien ja ojan varrella laajemminkin, mutta sinne on levinnyt runsaasti vieraslajeja kuten lupiinia, karhunköynnöstä ja jättipalsamia. Tästä syystä arvokkaaksi luontotyyppikuvioksi on rajattu osa, josta vieraslajit puuttuvat mutta jossa on erittäin runsas kevätlinnunherneen kasvusto. Se on kenttäkerroksen valtalajeja, sen seuralaisina kasvaa mm. kieloa, käenkaalia, valkovuokkoa, nuokkuhelmikkää, sormisaraa, metsäkastikkaa, lehtonurmikkaa (<i>Poa nemoralis</i>), ahomataraa ja ahopukinjuurta (<i>Pimpinella saxifraga</i>). Puustossa on kuusen ohella haapaa ja koivua (keskimääräinen läpimitta rinnankorkeudella 20–30 cm) sekä alispuuna raitaa ja tuomea. Lisäksi kasvaa muutamia pihlajan, vaahteran ja lehtikuusen (<i>Larix</i> sp.) taimia.</p>		
Faunatican arvoluokka	III (paikallisesti arvokas)	Hallinnollinen arvoluokka (Söderman 2003)	D (paikallinen)

ID	42 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	0,4		
Lakistatus	Metsälaki (rehevät lehtolaidut)		
Luontotyytit	Käenkaali-oravanmarjatyyppin (OMaT) tuore keskiravinteinen lehto, valtakunnallisesti vaarantunut (VU) luontotyyppi		
Kuvaus	<p>Lehtokuvion poikki kulkee oja, jota ei voi heikon luonnontilan vuoksi pitää vesilain kohteena. Se kuitenkin monipuolistaa kuvion kasvilajistoa. Kuusi on valtapuu kuviolla mutta sen ohella kasvaa haapaa ja koivua. Keskimääräinen puuston rinnankorkeuslähimitta on 20–30 cm mutta ylispuut ovat järeämpiä (rinnankorkeuslähimitta jopa 40 cm). Alikasvoksena on pihlajan, haavan ja harmaalepän taimia sekä pensaskerrossessa tuomea, punaherukkaa, vadelmaa ja kuusamaa. Suurin osa kuviosta on tavanomaista keskiravinteista lehtoa, jossa runsaimpina kenttäkerroslajeina kasvaa kieloa, valkovuokkoa, kultapiiskua, ahomansikkaa, metsäkastikkaa, salokeltanoa, nuokkuhelmikkää, käenkaalia, metsäkurjenpolvea, metsäorvokkia ja sormisaraa. Pohjakerros on hyvin niukka, tavallisimpina lajeina kerros- ja metsäliekosammal. Ojan varrella lisäksi nokkosta, mesiangervoa, rönsyleinikkiä, rön syrölliä (<i>Agrostis stolonifera</i>), rentukkaa, karhunputkea, ranta-alpea, ojakellukkaa ja katkeratartta (<i>Persicaria hydropiper</i>). Kuviolla kasvaa silmälläpidettävää (NT), rauhoitettua taponlehteä (<i>Asarum europaeum</i>), joka tosin on selkeästi puutarhakarkulainen.</p>		
Faunatican arvoluokka	III (paikallisesti arvokas)	Hallinnollinen arvoluokka (Söderman 2003)	D (paikallinen)

ID	43 (kartta s. 24)		
Pinta-ala (ha)	0,5		
Lakistatus	Metsälaki (rehevät lehtolaidut)		
Luontotyytit	Käenkaali-oravanmarjatyyppin (OMaT) tuore keskiravinteinen lehto ja käenkaali-mesiangervotyyppin (OFIT) kostea runsasravinteinen lehto, valtakunnallisesti vaarantuneita (VU) luontotyyppiä		
LAKU*-kriteeri	Luonnonympäristöt, jossa on alueellisesti uhanalaisen (RT) lajin populaatio		
Kuvaus	<p>Lehdon kasvillisuus on kuvion pohjoisosassa kosteaa lehtoa ja eteläosassa tuoretta lehtoa. Kostean lehdon runsaimpia lajeja ovat mesiangervo, rönsyleinikki, hiirenporras, viitakastikka, ojakellukka, karhunputki, suo-orvokki, suo-ohdake ja metsäkorte. Pensaskerrossessa kasvaa mustaherukkaa ja paatsamaa. Seassa on tuoreen lehdon lajeja, joita kasvaa runsaammin eteläosassa: käenkaali, valkovuokko, metsäalvejuuri, lehtonurmikka, ahomansikka, vademaalma, oravanmarja, kielo, jänönsalaatti, metsäorvokki, mustikka, metsäkastikka ja metsäimmarre. Puusto on kuusivaltaista mutta sivupuulajeina kasvaa mäntyä ja koivua. Ylimmän yhtenäisen latvuserroksen rinnankorkeusläpimitta on keskimäärin 20–25 cm mutta ylispuut ovat järeämpiä (rinnankorkeusläpimitta n. 35 cm). Alispuina kasvaa koivua, harmaaleppää ja pihlajaa ja lisäksi kasvaa vaahteran taimia. Lehtoa on raivattu pohjoisosasta ja tämä alue on jätetty rajauksen ulkopuolelle. Muuallakin alueella on sahakantoja eli kohteen luonnontila on heikentynyt. Tosin osa kaadetuista puista on tarkoituksella jätetty maastoon lahoamaan, mikä nostaa kuvion luontoarvoja. Lehdossa on myös nähtävillä kulutusta, sillä ympärillä sijaitseva kuntopolku on tärkeä virkistyskohde. Eteläosassa lehto vaihettuu lehtomaiseksi kankaaksi. Kohteeseen on rajattu mukaan alue, jossa on järeämpiä ylispuita ja puustossa kerroksellisuutta. Lehto, varsinkin kuvion pohjoisosan kostea lehto, täydentää sen pohjoispuolella sijaitsevan korpikuvion (nro 44) luontoarvoja ja lisäksi siellä kasvaa alueellisesti uhanalaista korpiorvokkia (<i>Viola epipsila</i>). Korpiorvokkia tavattiin vain yksi verso. Esiintymän säilyminen on epävarmaa etenkin, jos metsää edelleen käsitellään.</p>		
Faunatican arvoluokka	III (alueellisesti arvokas, luonnontila heikentynyt)	Hallinnollinen arvoluokka (Söderman 2003)	C (maakunnallinen)
			

*Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (Uudenmaan liitto 2012).